

חק לישראל – פרשת פנחס יום ד'

תורה – במדבר פרק כו'

(ז) אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת הָרְאוּבֵנִי וַיְהִיו פְּקָדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וָאַרְבָּעִים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים: (ח) אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת הָרְאוּבֵנִי וַיְהִיו פְּקָדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וָאַרְבָּעִים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים: (ט) אֵלֶּיךָ זָרְעִית רְאוּבֵנוּ וְהוּוּ מִנְּגִייהוּן אַרְבַּעִין וַתִּלְתָּא אֶלְפִין וּשְׁבַע מָאָה וַתִּלְתָּין:

(ח) וּבְנֵי פְלוּא אֱלִיאָב: (ח) וּבְנֵי פְלוּא אֱלִיאָב: (ח) וּבְנֵי פְלוּא אֱלִיאָב:

(ט) וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן וְאַבִּירָם הוּא דָתָן וְאַבִּירָם קְרוּאֵי (קְרִיאֵי) הָעֵדָה אֲשֶׁר הֵצִי עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהְרֹן בְּעֵדַת קָרַח בְּהִצְתָם עַל יְהוָה: (ט) וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן וְאַבִּירָם הוּא דָתָן וְאַבִּירָם קְרוּאֵי (קְרִיאֵי) הָעֵדָה אֲשֶׁר הֵצִי עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהְרֹן בְּעֵדַת קָרַח בְּהִצְתָם עַל יְהוָה: (ט) וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן וְאַבִּירָם הוּא דָתָן וְאַבִּירָם מְעַרְעֵי פְנִשְׁתָּא דְאַתְּכַנְשׁוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהְרֹן בְּכַנְשְׁתָּא דְקָרַח בְּאַתְּכַנְשׁוּהוּן עַל יְיָ:

(י) וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת קָרַח בְּמוֹת הָעֵדָה בְּאֹכַל הָאֵשׁ אֶת חַמְשִׁים וּמֵאוֹת אִישׁ וַיְהִיו לְנֶס: (י) וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת קָרַח בְּמוֹת הָעֵדָה בְּאֹכַל הָאֵשׁ אֶת חַמְשִׁים וּמֵאוֹת אִישׁ וַיְהִיו לְנֶס: (י) וַתִּפְתַּח אֶרֶץ יִת פּוּמָה וּבִלְעַת יִתְהוּן וַיִּת קָרַח בְּמוֹתָא דְכַנְשְׁתָּא פִּד אֶכְלַת אֲשְׁתָּא יִת מֵאֲתָן וְחַמְשִׁין גְּבָרָא וְהוּוּ לְאֵת:

(יא) וּבְנֵי קָרַח לֹא מֵתוּ: (יא) וּבְנֵי קָרַח לֹא מֵתוּ: (יא) וּבְנֵי קָרַח לֹא מֵתוּ:

(יב) בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפַּחַתָּם לְנְמוּאֵל מִשְׁפַּחַת הַנְּמוּאֵלִי לְיִמִּין מִשְׁפַּחַת הַיְמִינִי לְיָכִין מִשְׁפַּחַת הַיְכִינִי: (יב) בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפַּחַתָּם לְנְמוּאֵל מִשְׁפַּחַת הַנְּמוּאֵלִי לְיִמִּין מִשְׁפַּחַת הַיְמִינִי לְיָכִין מִשְׁפַּחַת הַיְכִינִי: (יב) בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְזָרְעִיתְהוּן לְנְמוּאֵל זָרְעִית נְמוּאֵל לְיִמִּין זָרְעִית יִמִּין לְיָכִין זָרְעִית יָכִין:

רש"י

(ט) אשר הזו – את ישראל על משה: בהלכות – את העם על ה': הזו – השיאו את ישראל לריב על משה לשון הפעילו:
(י) ויהיו לנס – לחיות ולזכרון (במדבר יז) למען אשר לא יקרבו איש זר לחלוק עוד על

הכהונה: (יא) ובני קרח לא מתו – (במ"ר סנהדרין קי) הם היו בעצמה תחלה. ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלצד לפיכך נתזכר להם מקום גבוה בניהנם וישבו שם:

נביא – מלכים א' ז'–יב'

(ז) וַיֵּשֶׁב מִלֶּאֶף יְהוָה שְׁנֵית וַיִּגַע בּוֹ וַיֹּאמֶר קוּם אֹכַל כִּי רַב מִמֶּךָ הַדָּרָךְ: (ז) וַתֵּב מִלֶּאֶב דֵּי תַנִּינֹת וְקָרִיב בֵּיהּ וְאִמַר לִיהּ קוּם אֹכַל אֲרִי סְגִי מִנְךָ אֹרְחָא:

(ח) וַיָּקָם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיִּלְךָ בְּכַח הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה עַד הַר הָאֱלֹהִים חֲרִב: (ח) וְקָם וְאֹכַל וְשָׁתָה וְאֹזַל בְּחִילָא דְאֲכִילְתָּא הַהִיא אַרְבַּעִין יָמִין וְאַרְבַּעִין לַיְלֹן עַד דְּאֵתָא לְטוּרָא דְאַתְגְּלִי עַלְזוּהִי יִקְרַבָּא דֵּי לְחֹרֵב:

(ט) וַיָּבֵא שָׁם אֶל הַמְּעַרָה וַיִּלֶן שָׁם וַהֲנֶה דְבַר יְהוָה אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מַה לָּךְ פֶּה אֱלֹהִים: (ט) וְעַל תַּמֵּן לְמַעַרְתָּא וּבֵת תַּמֵּן וְהָא פְתַגְמָא דֵּי עֵמִיָּה וְאִמַר לִיהּ מַה לָּךְ כָּא אֵלִיהוּ:

(י) וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָא לִיהוָה אֱלֹהֵי עֲבָאוֹת כִּי עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִזְבְּחֲתֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בְּחָרֵב וְאֹתָרָא אֲנִי לְבַדִּי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת נַפְשִׁי

חק לישראל – פרשת פנחס יום ד'

לְקַחְתָּהּ: (י) ואמר קנאה קניתי קדם יי אלהא עבאות ארי שבקו קימך בני ישראל ית מדבחק פגרו וית נבייך קטלו בהרבא ואשתארית אנא בלחודי ובעו ית נפשי למקטלה:

(יא) וַיֹּאמֶר יְצֵא וְעַמְדַתְּ בְּהָר לְפָנַי יְהוָה וְהִגֵּה יְהוָה עֲבָר וְרוּחַ גְּדוּלָה וְחֹק מִפְּרֶק הָרִים וּמִשְׁפַּר סַלְעִים לְפָנַי יְהוָה לֹא בְרוּחַ יְהוָה וְאַחַר הָרוּחַ רָעַשׁ לֹא

בְּרַעַשׁ יְהוָה: (יא) ואמר פוק ותקום בטורא קדם יי והא יי מתגלי וקדמוהי משרית מלאכי רוחא מפרקין טוריא ומתברין כפיא קדם יי ולא במשרית מלאכי רוחא שכנתא דיי ובתר משרית מלאכי רוחא משרית מלאכי זיעא ולא במשרית מלאכי זיעא שכנתא דיי:

(יב) וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמִמָּה דְקָה: (יב) ובתר משרית מלאכי זיעא אשתא ולא במשרית מלאכי אשתא שכנתא דיי ובתר משרית מלאכי אשתא קל דמשבחין בחשאי:

רש"י

(יב) אש – תי' יונתן משרית מלאכי אשתא. קול דממה דקה – תי' יונתן קל למשבחין בחשאי, אצל בנביאי אומות העולם אומר (איוב 7 טז): לממה וקול אשמע, לממה היטה לשבח. ואני שמעתי קול הבא מחוך הדממה, לטיניטישמנ"ט בלע"ז, ואין שומעין הקול ממנש:

(ט) אל המערה – היא נקרת לור (שמות לג כב) שעמד צה משה (ראה מגילה יט ב): (י) את מזבחותיך הרסו – צמות יחיד הנעשות לשם שמים, שהרי מזבח בית הבחירה צירושלים היה: (יא) ורוח גדולה – תי' יונתן משרית מלאכי רוחא. ברעש – תי' יונתן משרית מלאכי זיעא:

כתובים – תהילים פרק צא' יד'–טז' פרק צב' א'–ג'

(יד) כִּי בִי חָשַׁק וְאֶפְלָטָהוּ אֲשַׁגְּבֶהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי: (יד) מטול די במימרי אתרעי ואשזבניה אשגבניה מטול דידע שמי:

(טו) יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֶכְפְּדֶהוּ: (ט) יצלי קדמי ואנא עני יתיה עמיה אנא בעקתא אפעניה ואיקרניה:

(טז) אֲרָךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעֶהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי: (טז) אוריכות יומין אסבעניה ואחמניה בפורקני: (א) מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: (א) שבחא ושירא די אמר אדם קדמאה על יומא דשבתא:

(ב) טוֹב לְהַדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ: (ב) טב לאודאה קדם יי ולשבחא שמך עלאה:

(ג) לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר חֲסִדְךָ וְאַמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת: (ג) לתנאה בעפרא טובך וקושטך בלילון:

רש"י

(ג) להגיד צדקך חסדך – צעת הגאולה. ואמונתך בלילות – ובעוד לכת הגלות להאמין כך שתשמור הצדקתך כל זה נאה וטוב:

(א) מזמור שיר – של לויס (נביאים). לויס השבת – שאומרי' אותו בשבתות והוא מדבר בענין העולם הבא שכולו שבת:

חק לישראל – פרשת פנחס יום ד'

משנה – סנהדרין פרק יא'

(א) אלו הן הנחנקין, המכה אביו ואמו, וגונב נפש מישראל, וזקן ממרה על פי בית דין, ונביא השקר, והמתנבא בשם עבודה זרה, והפא על אשת איש, וזוממי בת כהן ובוועלה. המכה אביו ואמו אינו חייב עד שיעשה בהן חבורה. זה חמור במקלל מבמכה, שהמקלל לאחר מיתה חייב, והמכה לאחר מיתה פטור. הגונב נפש מישראל אינו חייב עד שיכניסנו לרשותו. רבי יהודה אומר, עד שיכניסנו לרשותו וישתמש בו, שנאמר (דברים כד) והתעמר בו ומכרו. הגונב את בנו, (רבי ישמעאל בנו של) רבי יוחנן בן ברוקה מחייב, וחכמים פוטרין. גנב מי שחציו עבד וחציו בן חורין, רבי יהודה מחייב, וחכמים פוטרין:

מיו: וישתמש בו – תשמיש שיש בו ט"פ. ות"ק מחייב אפילו בתשמיש שהוא פחות מש"פ והלכתא כת"ק: הגונ' את בנו – טעמייהו דרבנן דפטרי דכתיב ונמלא בידו. וקרא יתירה הוא דהא כתיב (דברים כד) כי ימלא איש אלא למדרש מיניה פרט לזה שהוא מזוי והלכה כחכמים: ר' יהודה מחייב – דכתיב (ס) מאחיו מזני ישראל. מאחיו למעוטי עבדים. מזני ישראל אי כתב בני ישראל הוה ממעטינן מי שחציו עבד וחציו בן חורין השתא דכתיב מזני ישראל מעוטא אחרניא ואין מעוט אחר מעוט אלא לרבות. ורבנן סברי מאחיו לאו למעוטי עבדים דהא אחים הם במתות אלא בני ישראל למעוטי עבדים. מזני ישראל למעוטי מי שחציו עבד וחציו ב"ח והלכה כחכמים:

רע"ב – (א) אלו הן הנחנקין. ממרא ע"פ בית דין – שמסרב על דברי בית דין הגדול שבלשכת הגזית: וזוממי בת כהן – אף על פי שהם באים לחייבה שרפה אין נדונים אלא במיתה שהיו מחייבים את זוועלה שהוא בחנה. כשאר הבא על א"א דכתיב (ויקרא כא) הוא באש תשרף היא ולא זוועלה וזוממיה ילפינן מכאשר זמס לעשות לאחיו ולא לאחותו: וזועלה – לבת כהן כשהיא נשואה אבל ארוסה היא וזועלה בסקילה: שהמקלל לאחר מיתה חייב – דכתיב (ס) אביו ואמו קלל וקרא יתירא הוא לרבות לאחר מיתה: והמכה לאחר מיתה פטור – דהא לא מחייב עד שיעשה בו חבורה ואין חבורה לאחר מיתה: עד שיכניסנו לרשותו – דכתיב (שמות כא) ונמלא בידו ואין ידו אלא רשותו. וכן הוא אומר (במדבר כא) ויקח את כל ארצו

(ב) זקן ממרא על פי בית דין, שנאמר (שם יז) פי יפלא ממך דבר למשפט וגו'. שלשה בתי דינים היו שם, אחד יושב על פתח הר הבית, ואחד יושב על פתח העזרה, ואחד יושב בלשכת הגזית. באים לזה שעל פתח הר הבית, ואומר, כה דרשתי וכה דרשו חברי, כה למדתי וכה למדו חברי. אם שמעו, אומרים להם. ואם לאו, באין להן לאותן שעל פתח העזרה, ואומר, כה דרשתי וכה דרשו חברי כה למדתי וכה למדו חברי. אם שמעו, אומרים להם. ואם לאו, אלו ואלו באים לבית דין הגדול שבלשכת הגזית, שוממנו יוצאת תורה לכל ישראל, שנאמר (שם) מן המקום ההוא אשר יבחר ה'. חזר לעירו ושנה ולמד בדרך שהיה למד, פטור. ואם הורה לעשות, חייב,

חַק לְיִשְׂרָאֵל – פֶּרֶשֶׁת פִּנְחָס יוֹם ד'

שֶׁנֶּאֱמַר (שם) וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּזִדּוֹן, אִינּוּ חַיֵּב עַד שְׂיֻרְהָ לַעֲשׂוֹת. תִּלְמִיד שְׂהוּרָה לַעֲשׂוֹת, פְּטוּר, נִמְצָא חֲמָרוֹ קָלוֹ:

לְעֵשׂוֹת – תִּלְמִיד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וְנַחֲלַק עַל צִית לִין שְׂבַעִירו. וְזָאוּ לְצִית לִין הַגְּדוֹל וְשָׁאוּ וְחָזַר לַעֲשׂוֹת וְהוֹרָאָה כְּצַחֲלָה פְּטוּר. שָׁאוֹן לְהַס לְסַמוּךְ עַל הַהוֹרָאָתוֹ וְהוֹרָאָה לֹא חַיִּיבָה אֲלֹא מוֹפְלָא וְמוֹמַחָה לְצ"ד כְּדִילְפִינָן מְכִי יַפְלָא מִמֶּךְ צְמוּפְלָא שְׂבַצ"ד הַכְּחוּב מְדַבֵּר: נִמְצָא חוֹמְרוֹ קוֹלוֹ – חוֹמֵר הַעֲבִירָה שְׂעַבֵּר וְהוֹרָאָה אֶחָד עַל פִּי שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה מוֹסַף עַל הַהִמְרָא' שְׁהִמְרָה ע"פ צִית לִין. הִיא נַעֲשִׂית לוֹ קוֹלָא לְפוֹטְרוֹ מִן הַמִּיתָה. שָׁאֵס הִיא זָקוֹן שְׁהִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וְהִמְרָה עַל פִּי צִית לִין הִיא חַיִּיב מִיתָה:

(ג) חֲמֵר בְּדַבְּרֵי סוֹפְרִים מְדַבְּרֵי תוֹרָה, הָאוֹמֵר אִין תְּפִלִּין, פְּדִי לַעֲבוֹר עַל דְּבַרֵי תוֹרָה, פְּטוּר. חֲמֵשׁ טוֹטְפוֹת, לְהוֹסִיף עַל דְּבַרֵי סוֹפְרִים, חַיֵּב: זֶה אֲלֹא לְהוֹסִיף עַל ד"ס חַיִּיב שְׂצַמְדַּרְשׁ סוֹפְרִים (לְטַטְפַּת לְטַטְפַּת) לְטוֹטְפַת כְּחַיֵּב. הִרִי כָאוֹן ד' פְּרָשׁוֹת:

(ד) אִין מְמִיתִין אוֹתוֹ לֹא בְּבֵית דִין שְׂבַעִירוֹ וְלֹא בְּבֵית דִין שְׂפִיבְנָה, אֲלֹא מְעַלִּין אוֹתוֹ לְבֵית דִין הַגְּדוֹל שְׂבִירוֹשְׁלִים, וּמְשַׁמְרִין אוֹתוֹ עַד הַרְגָּל וּמְמִיתִין אוֹתוֹ בְּרַגְלָא, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים י"ז) וְכָל הָעָם יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ וְלֹא יִזְדוֹן עוֹד, דְּבַרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִין מְעַנִּין אֶת דֵּינּוֹ שֶׁל זֶה, אֲלֹא מְמִיתִין אוֹתוֹ מִיָּד, וְכוֹתְבִין וְשׁוֹלְחִין שְׁלוּחִים בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת, אִישׁ פְּלוֹנִי בְּן אִישׁ פְּלוֹנִי נִתְחַיֵּב מִיתָה בְּבֵית דִין:

רַע"ב – (ז) וְלֹא צִית לִין שְׂבִיבָה – שָׁאוּ לְצִית לִין שְׂצַחֲכַת הַגִּזִּית וְאִמְרוּ לוֹ וְחָזַר לַעֲשׂוֹת וְשָׁהָה עַם יָמִים רַבִּים עַד שֶׁגָּלְתָה סַנְהֵדְרִי גְדוֹלָה לְצִיבָה. וְאַחַר כֵּךְ הוֹרָאָה

(ח) נְבִיאַ הַשֶּׁקֶר הַמְתַּנְבֵּא עַל מַה שֶּׁלֹּא שָׁמַע וּמַה שֶּׁלֹּא נֶאֱמַר לוֹ, מִיתָתוֹ בְּיַדֵי אָדָם. אֲבָל הַפּוֹבֵשׁ אֶת נְבוֹאָתוֹ, וְהַמּוֹתֵר עַל דְּבַרֵי הַנְּבִיאָא, וְנְבִיאַ שְׂעַבֵּר עַל דְּבַרֵי עֲצוּמוֹ, מִיתָתוֹ בְּיַדֵי שָׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (שם יח) אֲנֹכִי אֶדְרֹשׁ מְעַמוֹ:

רַע"ב – (ה) מַה שֶּׁלֹּא שָׁמַע – מַה שֶּׁלֹּא נֶאֱמַר צְנֻחָה לְשׁוֹם נְבִיאַ צְעוֹלָס. וְמַה. שְׁנֶאֱמַר לְחַצְרוֹ וְלֹא לוֹ. וְשָׁמַעָה מִפִּי חַצְרוֹ. וְזָאוּ וְשָׁמַעָה לוֹ. שְׁנִי אֲלוֹ נְבִיאַי הַשֶּׁקֶר הֵס וּמִיתָתוֹן צַחֲנָא. לְכַחֲצִיב (דְּבָרִים יח) אֶחָד הַנְּבִיאַ אֶשְׁרִי יִזְדַּר לְדַבֵּר דְּבַר צַמְמִי. זֶה הַמְתַּנְבֵּא מַה שֶּׁלֹּא שָׁמַע מְעוֹלָס. אֶשְׁרִי לֹא

חק לישראל – פרשת פנחס יום ד'

ישמע הוא ענמו אל דברי. הרי שלשתן בכלל וכחוצ (סס) אנכי אלוש מעמו. צידי שמים:
 (ו) הַמִּתְנַבֵּא בְשֵׁם עֲבוּדָה זָרָה וְאוֹמֵר כִּי אֲמַרְהָ עֲבוּדָה זָרָה, אֶפְלוּ כִּי אֵת
 הַהֲלָכָה לְטִמְאָה אֵת הַטִּמְאָה וְלִטְהַר אֵת הַטְּהוֹר. הִבָּא עַל אִשְׁתֵּי אִישׁ, כִּי
 שֶׁנִּכְנְסָה לְרִשׁוֹת הַבַּעַל לְנִשְׁוֹאִין אִף עַל פִּי שְׁלֹא נִבְעֵלָה, הִבָּא עֲלֶיהָ הָרִי זֶה
 בְּחֻק. וְזוֹמְמֵי בַת כְּהֵן וּבוֹעֵלָהּ, שֶׁכָּל הַזּוֹמְמִין מְקַדְּמִין לְאוֹתָהּ מִיָּתָהּ, חוּץ
 מִזּוֹמְמֵי בַת כְּהֵן וּבוֹעֵלָהּ:

רע"ב – (ו) לרשות הצעל – כגון שמסר קרינא זה בית מציה:
 האז לשלוחי הצעל. ועלין היא בלדך. תו לא

גמרא – סנהדרין דף פט' ע"א

המוותר על דברי נביא מנא ידע דאיענש דיהב ליה אות והא מיכה דלא
 יהיב ליה אות ואיענש היכא דמוחזק שאני דאי לא תימא הכי אברהם בהר
 המוריה היכי שמע ליה יצחק אליהו בהר הכרמל היכי סמכי עליה ועבדי
 שחוטי חוץ אלא היכא דמוחזק שאני ויהי אחר הדברים האלה והאלהים
 נסה את אברהם (אחר מאי) [מאי אחר] אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן
 זימרא אחר דבריו של שטן דכתיב ויגדל הילד ויגמל וגו' אמר שטן לפני
 הקדוש ברוך הוא רבוננו של עולם זקן זה חננתו למאה שנה פרי בטן מכל
 סעודה שעשה לא היה לו תור אחד או גוזל אחד להקריב לפניך אמר לו
 כלום עשה אלא בשביל בנו אם אני אומר לו זבח את בנך לפני מיד זובחו
 מיד והאלהים נסה את אברהם ויאמר קח נא את בנך אמר רבי שמעון בר
 אבא אין נא אלא לשון בקשה משל למלך בשר ודם שעמדו עליו מלחמות
 הרבה והיה לו גבור אחד ונצחן לימים עמדה עליו מלחמה חזקה אמר לו
 בבקשה ממך עמוד לי במלחמה זו שלא יאמרו ראשונות אין בהם ממש אף
 הקדוש ברוך הוא אמר לאברהם ניסיתך בכמה נסיונות ועמדת בכלן
 עכשיו עמוד לי בנסיון זה שלא יאמרו אין ממש בראשונות את בנך שני
 בנים יש לי את יחידך זה יחיד לאמו וזה יחיד לאמו אשר אהבת תרוייהו
 רחימנא להו את יצחק וכל כך למה כדי שלא תטרף דעתו עליו קדמו שטן
 לדרך אמר לו הנסה דבר אליך תלאה הנה יסרת רבים וידיים רפות תחזק
 כושל יקימון מליך כי עתה תבוא אליך ותלא אמר לו אני בתומי אלך אמר
 לו הלא יראתך כסלתך אמר לו זכר נא מי הוא נקי אבד כיון דחזא דלא
 קא שמייע ליה אמר ליה ואלי דבר יגונב כך שמעתי מאחורי הפרגוד השה
 לעולה ואין יצחק לעולה אמר לו כך עונשו של בדאי שאפילו אמר אמת
 אין שומעין לו רבי לוי אמר אחר דבריו של ישמעאל ליצחק אמר לו
 ישמעאל ליצחק אני גדול ממך במצות שאתה מלת בן שמנת ימים ואני בן

חק לישראל – פרשת פנחס יום ד'

שלש עשרה שנה אמר לו ובאבר אחד אתה מגרדה בי אם אומר לי הקדוש ברוך הוא זבח עצמך לפני אני זובח מיד והאלהים נסה את אברהם:

רש"י על הגמרא

המקדש היה צינורשלים: הנסה דבר אלך תלחה – וכי היה לזוהבך לנסותך דבר שהיא תלחה אותך ומכרית את זרעך: הנה יסרת רבים – רנית והחיייתה לו כל צאי העולם דבריים, ועתה הנה צא להלאותך ולצהלך:

מנא ידע – האי גברא שזה נביא אמת שהקדוש ברוך הוא עונשו והלא שמה סבור שזהו נביא שקר לפיכך מוותר על דבריו: היכא דהוחזק – שהוא לדיק ונביא אמת: שאני – ולא צעי אוח: היכי שמע ליה ילחך – שהוא דבר אמת מה שלא נאמר לשום אדם להקריב את בנו: שחוטבי חוץ – שהרי בית

זוהר – בלק דף ריא' ע"א

אמר רבי שמעון, מאן דפתח פתחא יימא. אמר רבי אלעזר, תנינו, כל מאן דאמר תהלה לדוד בכל יום תלת זמנין, איהו בר עלמא דאתי. והא אתמר טעמא. אי בגין פרנסה ומזונא דכל עלמין, תרין זמנין אינון בכל יומא בצפרא ובפנייא, דכתיב, (שמות טו) בתת יי לכם בערב בשר וגו', אמאי תלת זמנין בכל יומא. אלא תרין למזונא דבני אינשי ודכל עלמא. וחד למיהב תוקפא לההוא אתר דפתחו דידוי:

ותרין מזונין אליו משניין דא מן דא, ובלהו תלת מזוני פתיבי קבא, (תהלים קמו) ואתה נותן להם את אכלם בעתו, דא מזונא דעתירי, דיהיב מיכלא סגי בעתו, הא חד. תרין, דכתיב ומשביע לכל חי רצון, דא מזונא דמספני, דאינון שבעין מרצון, ולא מגו מיכלא סגי. תלת דכתיב פותח את ידה, דא תוקפא לההוא אתר, ובפתחו דידוי, נפקא רצון ושבעא לכלא:

תו הכי אוליפנא, דלא איהו אלא תרי זמני, בגין מזונא ופרנסה בכל יומא. דאלין חיובא על בר נש. ואי אמר יתיר, לאו בגין חובה איהו, אלא בגין שבתא גו תושבחן דזמירות דדוד מלכא. (ס"א דנפיק ידוי דקודשא בריך הוא וברוך לשבעה מרצון ועל דא לאו חיובא הוא אלא תרי זמני ביומא ושבתא איהו לקודשא בריך הוא לתת לו זמירות דדוד מלכא) מאי טעמא. בגין דפרנסה לא חזי למשאל אלא בתר עלותא ופרנסה דמאריה. מלכא ייכול בקדמיתא ולבתר ייכלון עבדוי:

הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ה) באתי לגני אחותי בלה אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי, לבתר אכלו דעים. אכלתי יערי, דא עלותא דמיושב. עם דבשי דא קריאת שמע. אכלתי יערי דא עלותא דמיושב, ההוא יער (דף רכ"ז ע"ב) לבנון, יוצר אור (ס"א משרתים) והאופנים וחיות הקדש,

חק לישראל – פרשת פנחס יום ד'

(כולם קדושים) כָּל הַנִּי אֶקְרוּן יַעַר אֵילָנִין וְנִצִּיבִין דְּבֵיהּ. עִם דְּבִשֵׁי דָא קָרִיאַת שְׁמֵע, דְּאִיהוּ מִתִּיקוּ דְכֻלָּא, בְּכַמָּה צוּפִין וּמִתִּיקוּן:
 שְׁתִּיתִי יַיִנִי, דָּא צְלוּתָא, דְּמַעוּמָה, מְטִיבוּ (ס"א משיכו) דְּיִינָא עֲלָאָה דְּאֶתְנַטֵּר.
 וְדָא בְּשִׁלְשׁ בְּרָכוֹת רֵאשׁוֹנוֹת. עִם חֲלָבִי, אֵלִין אֵינּוֹן שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת אַחֲרוֹנוֹת,
 וְאֶתְפְּלִין אֵלִין בְּאֵלִין. עַד פְּעוּן מִיכְלָא דְּמִלְכָּא. לְבַתֵּר דְּאָכַל מִלְכָּא, אָכְלוּ
 דְּעִים לְעֵילָא, שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים לְתַתָּא:
 וְעַל דָּא לִית חֵיבָא דְּמִזוֹנָא אֲלָא לְבַתֵּר צְלוּתָא. בְּעֲלוּתָא דְּמִנְחָה (בערב)
 קוּדְם צְלוּתָא מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּעַד לָא אֶשְׁתַּכַּח דִּינָא קְשִׁיא, בְּעוּד דְּאֶנְפִּין
 דְּמִלְכָּא נְהִירִין, יִימָא תְּהֵלָה לְדוּד, בְּהֵאִי סְדוּרָא דְּמִזוֹנָא. דְּלְבַתֵּר דְּדִינָא
 שְׂרִיא וְתֵלִי עַל עֲלָמָא, לָאו שְׁעַתָּא אִיהוּ. אֶתָּא רַבִּי פְּנַחַס וְנִשְׁקִיָּה:

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק יא'

(יא) בתי כנסיות ובתי מדרשות שחרבו בקדושתן הן עומדות שנאמר והשימותי את מקדשיכם אף על פי שהן שוממין בקדושתן הן עומדין וכשם שנוהגין בהן כבוד ביישובן כך נוהגין בהן בחורבנם חוץ מכיבוד וריבוץ שאין מכבדין אותן ואין מרביצין אותן עלו בהן עשבים תולשין אותם ומניחין אותן במקומן כדי שיראו אותן העם ותעורר רוחם ויבנום:
 (יב) אין סותרין בית הכנסת כדי לבנות אחר במקומו או במקום אחר אבל בונין אחר ואח"כ סותרין זה שמא יארע להם אונס ולא יבנו אפילו כותל אחד ממנו בונה החדש בעד הישן ואחר כך סותר הישן:
 (יג) במה דברים אמורים שלא חרבו יסודותיו או שלא נטו כתליו ליפול אבל אם חרבו יסודותיו או שנטו כתליו ליפול סותרין אותו מיד ומתחילין לבנות במהרה ביום ובלילה שמא תדחק השעה וישאר חרב:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גר גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
 בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.